

ORZECZNICTWO TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO ZBIÓR URZĘDOWY

Seria B

Warszawa, dnia 8 kwietnia 2016 r.

Pozycja 296

POSTANOWIENIE z dnia 1 kwietnia 2016 r. Sygn. akt Ts 30/16

Trybunał Konstytucyjny w składzie:

Marek Zubik – przewodniczący i sprawozdawca
Stanisław Biernat
Piotr Pszczółkowski,

po wstępnym rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym skargi konstytucyjnej S.K. w sprawie zgodności:

art. 7 § 5 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny wykonawczy
(Dz. U. Nr 90, poz. 557, ze zm.) z art. 45 ust. 1 w zw. z art. 176 ust. 1
Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej,

p o s t a n a w i a:

odmówić nadania dalszego biegu skardze konstytucyjnej.

UZASADNIENIE

W skardze konstytucyjnej z 22 stycznia 2016 r. (data nadania), sporządzonej przez pełnomocnika z urzędu, S.K. (dalej: skarżący) zakwestionował zgodność z Konstytucją art. 7 § 2 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny wykonawczy (Dz.U.90.557, ze zm.; dalej: kkw). Skarżący zarzucił, że art. 7 § 2 kkw w zakresie, w jakim „nie przewiduje możliwości złożenia zażalenia na postanowienie Sądu w przedmiocie rozpoznania skargi na decyzję organu wymienionego w art. 2 pkt 3-6 i art. 10 kkw”, jest niezgodny z art. 45 ust. 1 w zw. z art. 176 ust. 1 Konstytucji.

Skarga konstytucyjna została wniesiona w związku z następującą sprawą. W decyzji z 30 października 2014 r. Komisja Penitencyjna Zakładu Karnego w S. rozstrzygnęła wobec skarżącego o wycofaniu z nauczania w Centrum Kształcenia Ustawicznego i zmianie zakładu karnego. Skarga wniesiona od tej decyzji przez skarżącego nie została uwzględniona postanowieniem Sądu Okręgowego w S. ze stycznia 2015 r. Jako podstawę prawną tego orzeczenia sąd powołał art. 6 § 2 i art. 7 § 5 kkw. Postanowienie sądu zostało doręczone skarżącemu 9 lutego 2015 r. Skarżący wystąpił następnie z wnioskiem o ustanowienie pełnomocnika z urzędu do sporządzenia skargi konstytucyjnej. Z uwagi na wadliwe skierowanie wniosku przez skarżącego, został on przekazany sądowi właściwemu, tj. Sądowi

Rejonowemu w G. Na mocy postanowienia tego sądu z października 2015 r. o ustanowieniu dla skarżącego pełnomocnika z urzędu w celu sporządzenia skargi konstytucyjnej Okręgowa Rada Adwokacka w S. wyznaczyła pełnomocnika, o czym został on powiadomiony 22 października 2015 r.

W szczegółowym uzasadnieniu skargi konstytucyjnej skarżący przywołał treść przepisu, wobec którego sformułował zarzut niezgodności z Konstytucją. Następnie odwołał się do licznych tez z orzecznictwa Trybunału dotyczących sposobu interpretacji art. 45 ust. 1 Konstytucji i statuowanego w nim prawa do sądu. Ponadto skarżący wskazał także na art. 176 ust. 1 Konstytucji, wywodząc z niego prawo do zaskarżenia orzeczenia i podkreślił, że właściwą gwarancją praw strony postępowania sądowego, chroniącą przez pomyłkami i błędami, jest postępowanie apelacyjne, a nie kasacyjne. Skarżący zaznaczył, że postanowienie wydane w jego sprawie przez Sąd Okręgowy traktuje jako orzeczenie I instancji, w związku z czym wyłączenie zażalenia uznaje za brak realizacji zasady wieloinstancyjności gwarantowanej w art. 176 ust. 1 Konstytucji.

Trybunał Konstytucyjny zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 79 ust. 1 Konstytucji korzystanie ze skargi konstytucyjnej jako środka ochrony wolności i praw odbywa się „na zasadach określonych w ustawie”. Zasady te *de lege lata* precyzuje ustawa z dnia 25 czerwca 2015 r. o Trybunale Konstytucyjnym (Dz.U.2016.293; dalej: ustawa o TK), stąd też w świetle jej postanowień przeprowadzona być musi wstępna kontrola analizowanej skargi konstytucyjnej. Wśród obowiązków nałożonych przez ustawodawcę na skarżącego znalazły się obowiązek prawidłowego określenia przedmiotu skargi (art. 65 ust. 1 pkt 1 ustawa o TK) oraz wymóg wskazania, która konstytucyjna wolność lub które prawo i w jaki sposób – zdaniem skarżącego – zostały naruszone (art. 65 ust. 1 pkt 2 ustawa o TK). Ponadto skarżący zobligowany został przez ustawodawcę do uzasadnienia zarzutu niezgodności przedmiotu kontroli ze wskazaną konstytucyjną wolnością lub prawem oraz do powołania argumentów lub dowodów na poparcie tego zarzutu (art. 65 ust. 1 pkt 3 ustawa o TK). W tym kontekście Trybunał zwraca też uwagę na konsekwencje przyjętej przez ustrojodawcę konstrukcji przedmiotu skargi. Zgodnie z art. 79 ust. 1 Konstytucji może być nim wyłącznie przepis ustawy lub innego aktu normatywnego, na podstawie którego sąd lub organ administracji publicznej orzekł ostatecznie o konstytucyjnych prawach, wolnościach lub obowiązkach skarżącego. Oznacza to, że zarówno określenie przedmiotu skargi, jak i sposób sformułowania oraz uzasadnienia zarzutów jego niezgodności z unormowaniami Konstytucji korespondować muszą z treścią orzeczenia wydanego w sprawie, w związku z którą skarżący wystąpił z tego rodzaju środkiem ochrony. Brak takiego związku powoduje bowiem, że skarga przyjmuje niedozwoloną – w świetle założeń przyjętych przez ustrojodawcę – postać środka inicjowania abstrakcyjnej kontroli przepisów prawa. Innymi słowy, skarżący, stawiając zarzut niezgodności z Konstytucją określonego unormowania i wyjaśniając następnie sposób naruszenia przysługujących mu wolności i praw, musi wykazać, że znalazły one wyraz w treści orzeczenia wydanego w jego sprawie przez organ władzy publicznej. Weryfikacji spełnienia tego obowiązku przez skarżącego służy m.in. wymóg dołączenia do skargi wyroku, decyzji lub innego rozstrzygnięcia wydanego na podstawie zaskarżonego przepisu (art. 65 ust. 2 pkt 1 ustawa o TK).

Zdaniem Trybunału w przypadku analizowanej skargi konstytucyjnej powyższe wymogi nie zostały spełnione.

Przed wszystkim Trybunał stwierdził, że istotne wątpliwości wywołuje sposób określenia w skardze przedmiotu kontroli. Skarżący konsekwentnie – zarówno w *petitum* skargi, jak i w jej uzasadnieniu – wskazuje bowiem na art. 7 § 2 kkw. Jednak przywołując dosłownie treść kwestionowanej regulacji, skarżący cytuje w istocie inny przepis, tzn. art. 7 § 5 kkw. To w tej właśnie jednostce redakcyjnej tekstu zaskarżonej ustawy jest mowa o rozpoznaniu skargi na decyzję organu wymienionego w art. 2 pkt 3-6 i art. 10 kkw, czego następstwem jest orzeczenie sądu o utrzymaniu w mocy, uchyleniu lub zmianie zaskarżonej decyzji. W tym też przepisie ustawodawca *expressis verbis* wyłączył dopuszczalność wniesienia zażalenia na postanowienie sądu. Skarżący cytuje powołany wyżej przepis kkw i jednocześnie wyjaśnia, dlaczego powstrzymał się z zaskarżeniem wydanego w jego sprawie postanowienia Sądu Okręgowego w S. Zgodnie ze wskazaniem wynikającym z zasady *falsa demonstratio non nocet* Trybunał przyjął zatem, że przedmiotem kontroli skarżący uczynił w istocie unormowanie art. 7 § 5 kkw, nie zaś art. 7 § 2 tej ustawy.

Zdaniem Trybunału w skardze nie doszło jednak do prawidłowego określenia jej podstawy. Jak to już wyżej podkreślił Trybunał, określeniu wzorców kontroli zaskarżonego unormowania kkw, a więc przepisów Konstytucji statuujących konkretne wolności lub prawa skarżącego, towarzyszyć musi przedstawienie argumentów uprawdopodobniających zarzut ich naruszenia w sprawie skarżącego. W tym zakresie skarżący wskazuje art. 45 ust. 1 i art. 176 ust. 1 Konstytucji.

W odniesieniu do pierwszego z wymienionych wyżej wzorców należy stwierdzić, że argumentacja skarżącego, zmierzająca do wykazania naruszenia konstytucyjnego prawa do sądu, całkowicie pomija okoliczność wydania w jego sprawie właśnie orzeczenia sądowego (postanowienie Sądu Okręgowego w S. ze stycznia 2015 r.). W związku z powyższym niezrozumiałą jest argument wskazujący na konieczność zapewnienia skarżącemu dostępu do sądu. Natomiast w odniesieniu do pozostałych wywodów uzasadnienia skargi, odwołujących się do innych elementów prawa wyrażonego w art. 45 ust. 1 Konstytucji, skarga nie dostarcza konkretnych argumentów wskazujących na ich naruszenie przez zakwestionowany art. 7 § 5 kkw.

Obowiązku określonego w art. 64 ust. 1 pkt 3 ustawy o TK nie spełnia także odwołanie się przez skarżącego do konstytucyjnego prawa do zaskarżania orzeczeń wydanych w pierwszej instancji. Trybunał zwraca w związku z tym uwagę, że w skardze pominięty został kluczowy dla treści tego prawa art. 78 Konstytucji. W ten sposób nie doszło do pełnego odtworzenia treści prawa, którego naruszenie podnosi skarżący, zwłaszcza w kontekście zastrzeżenia poczynionego przez ustrojodawcę w art. 78 zdanie drugie Konstytucji.

Niezależnie od tego Trybunał stwierdza, że skarżący nie przedstawił orzeczenia, którego wydanie doprowadziło w jego sprawie do naruszenia tego rodzaju prawa podmiotowego. Skoro bowiem skarżący upatruje naruszenie konstytucyjnego prawa w ustawowym wyłączeniu możliwości zażalenia na postanowienie sądu rozpoznającego skargę na decyzję organu, o którym mowa w art. 2 pkt 3-6 i art. 10 kkw, to waloru takiego orzeczenia bynajmniej nie wykazuje postanowienie Sądu Okręgowego w S. ze stycznia 2015 r. To nie ten judykat sądowy prowadzi bowiem do pozbawienia skarżącego prawa do wniesienia środka odwoławczego. Jak to już Trybunał podkreślił, obowiązek wskazania w skardze orzeczenia wydanego na podstawie zaskarżonego przepisu wynika nie tylko

z treści art. 65 ust. 2 pkt 1 ustawy o TK, ale jest konsekwencją przyjętego w art. 79 ust. 1 Konstytucji modelu przedmiotu skargi konstytucyjnej. Pozostaje nim wyłącznie przepis będący podstawą prawną ostatecznego orzeczenia, które naruszyło konstytucyjne prawa podmiotowe skarżącego. Trybunał zwraca także uwagę na niekonsekwencję rozumowania przedstawionego w uzasadnieniu skargi. Gdyby nawet bowiem potraktować opisany wyżej judykat Sądu Okręgowego w S. za spełniający kwalifikację wymaganą do wniesienia analizowanej skargi, to nieadekwatny do niego okazałby się zarzut skarżącego dotyczący wyłącznie „kasacyjnego” charakteru tego orzeczenia. Przeczy temu choćby treść art. 7 § 5 kkw, zgodnie z którym sąd rozpoznający skargę może orzec o zmianie zaskarżonej decyzji.

Ze względu na powyższe, na podstawie art. 77 ust. 3 pkt 4 w zw. z art. 65 ust. 1 pkt 2 i 3 oraz ust. 2 pkt 1 ustawy o TK Trybunał Konstytucyjny postanowił jak w sentencji.